

Nome _____ Data _____

As profesións

1. Escribe outras palabras relacionadas cos oficios e coas profesións.

Substantivos	Adxectivos	Verbos
emprego	vocacional	traballar
fontaneiro	eficiente	construír
oficina	xeitoso	fabricar
escritor	arriscado	cultivar
mestra	artesán	producir

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. Engade un sufixo a cada palabra para que indique unha profesión ou oficio.

• vendima

• xornal

• gando

_____	_____	_____
-------	-------	-------

3. Explica o significado da palabra destacada en cada oración.

• Ese can ten pinta de fero, teño medo que me **trabe**.

• O carpinteiro ten que amañar esa **trabe** do teito.

4. Marca os adxectivos que poden acompañar a palabra *traballo*.

esgotador	quente	intelectual	brando
automático	entretido	inimigo	manual

5. Escribe nomes de profesións en que sexa necesario levar algún uniforme.

Nome _____

Data _____

A aula de 5.ºA

A aula de 5.ºA está no terceiro andar do colexio e é moi ampla e luminosa. Ten catro ventás grandes nunha das paredes, con tarros que na primavera teñen flores. Os meus compañeiros e mais eu encargámonos de regalal unha vez por semana e, ás veces, tamén botamos sementes novas para observar como medran. Xusto na parede de en fronte hai unha ringleira de perchas de metal. Alí colgamos os abrigos no inverno. A carón das perchas hai dous andeis grandes con contos, dicionarios e unha enciclopedia que forman a nosa pequena biblioteca. Algúns dos contos lémoslos na aula, pero tamén podemos levalos á casa para lelos alí se nos apetece. Na parede do fondo está o encerado onde o profesor explica as leccións. E diante, á esquerda, está a súa mesa, co globo terráqueo enriba.

As nosas mesas son máis pequenas ca a do mestre e todas están pintadas de verde. Están repartidas por toda a aula, normalmente colocadas en ringleiras, pero ás veces están agrupadas de catro en catro ou formando un U. Na clase de música, por exemplo, poñémolas todas en círculo para poder seguir as indicacións da mestra con máis facilidade. En total somos vinte e dous alumnos e temos vinte e dous pupitres.

No teito da aula hai tubos fluorescentes, aínda que non sempre están acesos porque a aula é moi luminosa e entra moita luz do sol durante o día. Preto das ventás hai algunhas plantas colgadas e un móbil cos planetas do Sistema Solar. A min gústame a nosa aula, sobre todo cando está chea de murais e de debuxos que fixemos nós.

1. Le o primeiro parágrafo do texto e marca o que se di nel da aula de 5.º A.

- Como é.
- Onde están as perchas.
- Que hai no teito.
- Como é o chan.
- Que hai xunto ás perchas.
- Cantas ventás ten.
- Onde están as luces.
- Como son as mesas.

2. Le o resto do texto e explica que máis se di acerca da aula de 5.º A.

3. Busca no texto e copia todas as palabras e expresións que serven para situar os elementos na aula. Exemplo: *en fronte*.

4. Volve describir a aula de 5.º A, pero explicando todo o que ves de dereita a esquerda. Procura incluír todos os detalles que poidas; por exemplo, a cor ou a forma dalgúns obxectos.

5. Imaxina que tes que explicarlle a un amigo teu como é o interior dun lugar. Elixo o sitio que ti queiras e fai unha descrición sobre el seguindo estas pautas:

- Podes describir un lugar real ou imaxinario.
- Inventa un título axeitado para a túa descrición e inclúe un debuxo ou unha fotografía.
- Procura utilizar palabras e expresións como *diante hai...*; *na parte de arriba está...*; *no centro está...*; *ao fondo está...*; *aos lados hai...*; *xunto a ela encóntrase...*
- Selecciona os elementos ou os obxectos dese lugar que che parezan máis importantes antes de comezar a túa descrición.
- Decide en que orde vas facer a túa descrición: de diante cara atrás, de dentro a fóra, de esquerda a dereita...

Título:

Nome _____

Data _____

A bolsa de veneno

Hai moito tempo, cando a Terra aínda era nova, os animais eran moi distintos do que son agora. Naquela época, a serpe negra non tiña veneno, en cambio tiña a iguana.

Dise que a iguana mataba xente a eito coa súa dentada venenosa. Amolados por esta situación, as tribos de animais celebraron unha xuntanza para decidir o que se podía facer, pois a iguana era tan desapiadada que tanto eles coma os humanos corrían o perigo de desaparecer.

–Eu salvarei da iguana á xente! –interveu a serpe negra.

–Como? Ten unha bolsa secreta con veneno! –dixéronlle.

–Iso é conta miña. Pero non se poñerá o sol mañá sen que eu lle arrinque a bolsa do veneno –respondeu ela.

A serpe negra retirouse da xuntanza pensando en como ía vencer a iguana. Sabía que tiña que ser raposeira, xa que a iguana era máis grande e forte, de oído agudo e movementos lixeiros e, sobre todo, dona dunha bolsa de veneno. Así que decidiu agardar a que a iguana estivese ben farta de comida.

De xeito que foi indo ata onde estaba o terrible animal e agochouse. Ao outro día pola mañá, cando amenceu, a serpe negra viu saír a iguana do seu repouso e seguiu a certa distancia. Observou como devoraba tres homes e despois, coa barriga acugulada, como se botaba a descansar.

Ao espertar, o fero animal atopou a serpe diante súa e botouse a ela.

–Agarda! Se me matas, non poderás saber a que viña. Ándase argallando contra de ti... –berroulle a serpe.

–Que me poden facer os homes e os animais a min?

–Mentres ti coñezas os seus plans, nada –contestou a serpe–. Pero se non sabes o que pensan, corres perigo.

–Entón dimo e perdoareiche a vida –ordenou a iguana.

–Prometer é moi fácil, pero ¿como podo saber que cumprirás a túa palabra?

–Pídeme o que queiras e compracereite –contestoulle.

–Moi ben. Pois mentres eu che conto a conspiración que están argallando contra ti, deixa a túa bolsa de veneno aquí preto miña. Só así me sentirei a salvo.

–Pides moito. Escolle outra cousa –dixo a iguana.

–Que desconfiada! Vin verte para salvarche a vida. Pregúntasme que quero pedirche para que me sinta segura e cando cho digo, négaste. Queda pois coa túa bolsa de veneno que eu quedo co que che ía contar.

A iguana sacou a bolsiña que tiña escondida na boca e pousouna no chan, a carón da serpe negra.

–Aquí está, pero non a toques. Agora cóntame todo.

–Trátase disto. Un de nós tiña que sacarche a bolsa. Eu ofrecínme a facelo e así o fago! –dixolle a serpe, que colleu a bolsa, a meteu na boca e fuxiu.

A iguana quixo botarse a correr tras dela, pero estaba demasiado pesada, comera máis da conta e non a deu pillado.

A serpe chegou onda o resto dos animais e contoulles o que fixera. Todos loaron a súa astucia e despois pedíronlle que lles entregase a bolsa do veneno para destruíla. Mais a serpe negouse. Ela fora quen a conseguira e, polo tanto, ela sería desde agora a súa dona.

E é así como desde ese día a serpe negra ten unha dentada mortal. E a iguana xa non ten o veneno que outrora a facía temible. Agora os humanos foxen da serpe negra como fuxían antes da iguana.

Pero a iguana aínda ten mentes de recuperar a bolsa de veneno e cada vez que atopa coa serpe loita con ela nun fero combate. E malia que a serpe negra ten o veneno, non pode matar a iguana porque esta sabe un segredo que a salva da morte: come unha herba que só ela coñece. Pero ese é un segredo das iguanas.

XOSÉ NEIRA VILAS

Contos vellos para rapaces novos. (Adaptación)

1. Lembra e responde.

- Quen era a dona da bolsa de veneno? Quen a ten agora?

- Quen quería quitarlle a bolsa de veneno á iguana? Por que?

2. Explica a estratexia que seguiu a serpe para poderlle quitar a bolsa de veneno á iguana.

3. Di a que personaxe se refire cada expresión e explica o que significa.

- Sabía que tiña que ser raposeira.

- Aínda ten mentes de recuperar a bolsa de veneno.

Nome _____

Data _____

1. Sigue o exemplo e analiza os seguintes adxectivos.

Exemplo:

novísimo ▶ Grao: superlativo.
Xénero: masculino.
Número: singular.

baleiro ▶ Grao: _____
Xénero: _____
Número: _____

menos novo ▶ Grao: _____
ca Xénero: _____
Número: _____

vellas ▶ Grao: _____
Xénero: _____
Número: _____

vermello ▶ Grao: _____
Xénero: _____
Número: _____

sucísimas ▶ Grao: _____
Xénero: _____
Número: _____

moi ledo ▶ Grao: _____
Xénero: _____
Número: _____

tan pequeno ▶ Grao: _____
coma Xénero: _____
Número: _____

máis quente ▶ Grao: _____
ca Xénero: _____
Número: _____

Nome _____ Data _____

1. Completa coa información que corresponda en cada caso.

Palabra: **folgazán**

Clase de palabra: _____

Significado: _____

Sinónimos: _____

Antónimos: _____

Familia de palabras: _____

Palabra: **saúde**

Clase de palabra: _____

Significado: _____

Sinónimos: _____

Antónimos: _____

Familia de palabras: _____

Palabra: **mercar**

Clase de palabra: _____

Significado: _____

Sinónimos: _____

Antónimos: _____

Familia de palabras: _____

2. Busca no dicionario e substitúe as palabras destacadas por un sinónimo.

- Preparamos unha **morea** de bocadillos para a festa.

- Brais sempre foi moi **mañoso**.

- O goberno municipal **recomenda** usar o transporte público.

- O cadelo **cheiraba** a bolsa da compra sen parar.

- Téñolle moito **apego** a esta chaqueta, por iso a coido tanto.

- Atendeume un dependente moi **simpático**.

Nome _____ Data _____

1. Risca en cada familia de palabras a que non corresponda.

xenética	xen	xentil	xenoma	xenotipo
----------	-----	--------	--------	----------

carro	carrasco	carreta	carretar	carromato
-------	----------	---------	----------	-----------

tecido	tecer	tecelán	tecedora	teclado
--------	-------	---------	----------	---------

voador	sobrevoar	voante	volátil	vocálico	voou
--------	-----------	--------	---------	----------	------

2. Busca as seguintes palabras no dicionario e completa.

ESQUÍO

Tipo de animal _____
 Onde vive? _____
 Como é? _____

ALBANEL

Tipo de actividade _____
 En que consiste? _____

XAMÓN

Tipo de alimento _____
 De onde procede? _____

AVIÓN

Tipo de vehículo _____
 Como é o seu movemento? _____
 Con que outros vehículos o relacionarías? _____

3. Explica coa axuda do dicionario o significado das palabras destacadas.

- Xaime éche un **boi de palla**, acéptao todo.

- Anda, vai falar con ela! Non sexas **carneiro!**

- Éche **can vello**, non o vas enganar.

- Non te fíes, é un **mosquiña morta!**

Uso de b

A buxaina

O outro día, cando subín ao faiado, atopei nun baúl unha buxaina. Seica fora de meu pai, pero el non lembraba onde estaba. Contoume que de pequeno xogaba moito con ela e tiña grande habilidade en facela bailar. Agora estame a ensinar a min a facelo. Hai que suxeitar ben o cordel á cabeza do aparello, enroscalo na parte baixa e botala ao chan. É posible que lle colla o truco ao trebello, pero por agora... a pobre buxaina máis ca bailar recibe golpes a oito!

As ideas de Brais

De todos os labores que debe facer na casa, o que menos lle gusta a Brais é o de ordenar o cuarto. O outro día, cando debía estar a facer ese traballo, a nai atopouno sentado enriba da cama absolutamente absorto. Imaxinaba que nun futuro el había de elaborar un robot especializado en facer camas. Estaba seguro de que sería unha importante contribución á humanidade. E quen sabe, ao mellor algún día fabrica un, porque Brais é moi obstinado!

Uso de v

Novas actividades

A asociación de veciños estivo reunida este venres para establecer as actividades que se desenvolverán na vila nos vindeiros meses. Consérvanse algunhas das realizadas o ano pasado e haberá dúas novidades atractivas: un curso de gravado e unha excursión á ferverza do Toxa. A directiva prevé que estas actividades serán recibidas con interese.

Vida nocturna no bosque

Nos bosques, os animais nocturnos relevan aos que vemos polo día. Aproveitan para movérense e alimentárense. Estes seres vivos posúen sentidos desenvolvidos que lles permiten compensar a falta de luz. Nunha noite no bosque habemos observar misteriosos vultos fuxitivos que atravesan vereas, que se pousan en valos ou van veloces de árbore en árbore. E tamén oiremos ouveos, renxidos de varas e ramas... que o invaden todo.

Uso de g

Cousas antigas

O pai da miña amiga Águeda ten unha tenda de antigüidades. Algunhas tardes, despois de facer os deberes, vou xogar con Águeda á súa casa que está a carón da tenda. O outro día conseguín que me levase a ver os obxectos curiosos que alí se gardan: un xilgaro de madeira nunha gaiola, unha guitarra chea de adhesivos, unha buguina mariña, un gorro de pirata, un carro de xoguete... A min gústame imaxinar como serían os donos destes trebellos curiosos.

O mago Guillermo

Guillermo quere ser mago. Conseguiu aprender algúns trucos interesantes e os seus amigos son o seu público. O domingo realizou un en que tiña que facer desaparecer a auga dunha garrafa e deixounos a todos pingando. Iso si, acabaron rindo ás gargalladas.